

ЧИННИКИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ПРОЕКТУВАННЯ ЛАНЦЮГА ПОСТАВОК

Мікуліна М.О., к.е.н., доцент кафедри «Експлуатації техніки»

Поливаний А.Д., студ. 3 курсу ІТФ, спец. «Транспортні технології»

Багатоваріантність ланцюгів поставок і їх структура залежить від великої кількості суб'єктивних і об'єктивних факторів. Серед них більш впливовими є тип і вид продукту та загальні стратегії організації. У кожного продукту є свій особливий ланцюг поставок. При його формуванні враховуються вартість продукту, його габаритні й вагові характеристики, збереженість його якостей в часі, доступність, рентабельність й ін. У залежності від вказаного слід будувати короткий або довгий ланцюг поставок, розгалужений чи «вузький».

Для прикладу розглянемо доставку піску на майданчик будівництва, наприклад, житлового будинку й доставку продукції компанії Honda на ринок України.

Для першого процесу вірогідним є побудова короткого ланцюга поставок піску на будівництво. Обґрунтуванням такого рішення буде слугувати: 1) доцільність розміщення якомога ближче постачальника до об'єкту будівництва; 2) низька вартість піску; 3) доступність; 4) властивості піску не змінюються за різних умов транспортування й зберігання та ін.

Другий процес – доставка продукції компанії Honda, вимагає створення довгого ланцюга поставок. Це обґрунтовується високою вартістю продукції, віддаленістю від означеного ринку, високою рентабельністю продукції й ін. Наглядним буде приклад структури ланцюга поставок для підприємств ресторанного бізнесу. Тут дійсно на структуру впливає два фактора, а саме: 1) одноформатність підприємств у мережі; 2) однотипові групи товарів для постачання. З урахуванням цього дуже часто формується простий короткий ланцюг поставок, структуру якого формує ресторан і виробники-постачальники сировини.

Якщо компанія переслідує мету швидкої доставки своєї продукції кінцевому споживачеві, то звісно необхідно орієнтуватися на створення короткого ланцюга поставок. А коли організація в основу своєї діяльності приймає стратегію низьких витрат, то, вірогідно, вона вдається до проектування довгого ланцюга поставок.

До інших факторів, що також впливають на структуру ланцюга поставок відносяться наступні:

- тип споживчого попиту;
- економічна ситуація в країні;
- можливість отримання логістичних послуг;
- рівень конкуренції; ринкові й фінансові можливості організації;
- темпи інновацій і та ін.

Практика свідчить, що при створенні ланцюгів поставок (наприклад, можна звернутися до досвіду відомих фірм і компаній Європи й Америки) всі перелічені фактори безумовно приймаються до уваги. Більш того, ці фактори враховуються при виборі типу посередника та їх кількості, місця розташування складів та розподільних центрів, транспорту та ін.

Слід також вказати, що формування ланцюга поставок, визначення його структури зіштовхується з обґрунтуванням його основних характеристик – протяжності тобто довжини, ширини й потужності.

1. Довжина ланцюга поставок залежить від кількості рівнів постачальників і споживачів. Іншими словами, довжина ланцюга поставок визначається кількістю посередників через яких матеріали проходять від початку їх виробництва (добування) до місця призначення, тобто до кінцевого споживача. На практиці в залежності від політики розподілу виробника ланцюги поставок можуть бути короткими або довгими.

2. Ширина ланцюга поставок – це число паралельних маршрутів, за якими може переміщатися продукція. За даною характеристикою ланцюги поставок класифікуються на короткі й довгі. У свою чергу довгі ланцюги поставок поділяються на вузькі, помірної ширини й широкі

3. Потужність ланцюга поставок – це максимальний обсяг матеріального потоку, що може пройти через нього за визначений проміжок часу.

Загальна потужність ланцюга поставок визначається тією його частиною (тією ланкою), у якій сама низька пропускна можливість, тобто сама низька потужність.

Саме ця ланка і визначає «вузьке місце» ланцюга поставок і воно є проблемним в його діяльності. Звідси витікає, що одним із способів підвищення потужності ланцюга поставок є підвищення потужності в її «вузькому місці». Додавання ресурсів в інших місцях ні до чого не приведе, а тільки збільшить час незадіяні фрагментів ланцюга поставок і знизить коефіцієнт використання ланцюга поставок в цілому.

У якості висновку можна вказати, перелічені фактори діють на структуру ланцюга поставок комплексно. Не можна при створенні чи розвитку ланцюга поставок робити наголос тільки на одному, який на думку особи, що приймає рішення, є ключовим.